

DADES GENERALS

Nom de l'assignatura: PRÀCTIQUES EXTERNES EN INFECCIONS PER MICOBACTERIS.

Codi: 572133

Tipus : Obligatòria.

Impartició: Realització d'estades formatives a la Unitat de Tuberculosi i al Servei de Malalties Infeccioses de l'Hospital Universitari de Bellvitge o l'Hospital de la Vall d'Hebron, depenent de la disponibilitat segons el nombre d'alumnes i el laboratori de micobacteris del Servei de Microbiologia de l'Hospital Universitari de Bellvitge i/o Hospital Clínic. També inclou la possibilitat de estada formativa a la Unitat de Tuberculosi de l'Hospital Sant Joan de Déu (Pediatría). L'estada es farà durant 2 mesos (1,5 mesos d'estada clínica i 2 setmanes d'estada a laboratori).

Departaments implicats: Ciències clíniques

Nom del professor coordinador:

Miguel Santin (Servei de Malalties Infeccioses de l'Hospital Universitari de Bellvitge; Departament de Ciències Clíniques, Universitat de Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Fernando Alcaide (Servei de Microbiologia de l'Hospital Universitari de Bellvitge; Departament de Patologia i Terapèutica Experimental, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Membres de l'equip docent:

Miguel Santin (Servei de Malalties Infeccioses de l'Hospital Universitari de Bellvitge; Departament de Ciències Clíniques, Universitat de Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Jordi Dorca (Servei de Pneumologia de l'Hospital Universitari de Bellvitge Departament de Ciències Clíniques, Universitat de Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Fernando Alcaide (Servei de Microbiologia de l'Hospital Universitari de Bellvitge; Departament de Patologia i Terapèutica Experimental, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Israel Molina (Unitat de Malalties Importades i Salut Internacional; Servei de Malalties Infeccioses, Hospital Valle de Hebrón, Barcelona).

Julià González (Servei de Microbiologia-CDB, Hospital Clínic-ISGLOBAL; Departament d'Anatomia Patològica, Farmacologia i Microbiologia, Universitat de Barcelona, Barcelona).

Crèdits ECTS: 12

Hores estimades de l'assignatura: 300

- **Hores presencials (classes magistrals, seminaris interactius, treball tutelat):** 300
- **Hores aprenentatge autònom (treball autònom):** 0

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS INSTRUMENTALS EN L'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA.

- Ser capaç de actuar col·legiadament amb altres especialistes i assessor-los en l'àmbit assistencial.
- Ser capaç de treballar en equips interdisciplinaris i de manera autònoma en recerca biomèdica.
- Ser capaç d'ensenyar i divulgar els coneixements a tot tipus d'audiència i en diferents idiomes.
- Ser capaç d'estar al dia dels coneixements científics rellevants en l'àmbit nacional i internacional.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES.

- Ser capaç d'abordar de manera autosuficient el diagnòstic i tractament dels casos de tuberculosi.
- Ser capaç de prendre les mesures adequades de prevenció de la transmissió de la infecció en l'àmbit sanitari i la comunitat.
- Ser capaç d'assessorar altres especialistes en el maneig de la infecció tuberculosa latent per tal de prevenir el desenvolupament de malaltia activa en pacients de risc.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Objectiu general.

L'objectiu principal de l'assignatura és que l'alumne apliqui a la pràctica els coneixements teòrics i adquireixi les habilitats que l'han de dotar de les competències per enfrontar-se als casos de tuberculosi en els aspectes diagnòstic, terapèutic i de prevenció.

Objectius específics.

A. Aplicació de coneixements teòrics:

- Saber identificar els símptomes i signes de tuberculosi i infeccions per MNTs.
- Saber aplicar les proves adequades pel diagnòstic de les infeccions per micobacteris.
- Saber tractar els pacients amb tuberculosi.
- Saber identificar i tractar els contactes de risc d'un cas de tuberculosi.
- Saber identificar els efectes secundaris del tractament de la tuberculosi.

B. Habilitats:

- Saber fer una anamnesi i exploració dirigida a tuberculosi.
- Saber interpretar les exploracions radiològiques bàsiques.
- Saber interpretar l'evolució de les tincions i cultius durant el tractament de la tuberculosi.
- Saber interpretar els tests de sensibilitat en els casos de resistència.
- Saber controlar l'adherència al tractament.
- Saber detectar fracàs del tractament.
- Saber com modificar el tractament en cas d'intolerància o resistència.
- Saber comunicar al pacient i familiars la malaltia i les implicacions en quan a la prevenció.

Bloc temàtic o de continguts de l'assignatura

El contingut de l'assignatura es desenvoluparà mitjançant l'assistència de l'alumne a les consultes de la Unitat de Tuberculosi i el laboratori de micobacteris.

A. Assistencial:

1. Supervisat pel responsable, intervindrà activament en el procés diagnòstic i terapèutic dels pacients que estiguin sent tractats a la Unitat.
2. Activitat d'Infermeria dels casos. A les Unitats de Tuberculosi de l'HUB i del VH es disposa d'infermeria especialitzada, l'activitat de la qual representa una part substancial del procés assistencial. Això inclou el "counseling" inicial i durant el tractament, control de l'adherència i toxicitat, així com la realització e interpretació de la prova de la tuberculina.

3. Interpretació de casos il·lustratius que se l'hi proporcionaran.

B. Laboratori:

1. Interpretació i realització de les proves habituals de laboratori de micobacteris (QuantiFERON-TB Gold In-Tube, tinció de auramina-rodamina i Ziehl-Neelsen, cultius en mitjà líquid i mètodes de detecció genòmica per diagnòstic i detecció de resistències).

Metodologia i organització general de l'assignatura

Per a les pràctiques externes, l'alumne s'integrarà en les activitats assistencials, docents i de recerca de l'equip de la Unitat de Tuberculosi (Malalties infeccioses i Pneumologia) i de la Secció de Micobacteris del Servei de Microbiologia de l'Hospital Universitari de Bellvitge i/o Hospital de la Vall d'Hebron (Unitat de Tuberculosi) i/o Hospital Clínic (Laboratori de Microbiologia). Els alumnes, a més, assistiran a les activitats lligades a aquests serveis com: Sessions clíniques conjuntes amb Pneumologia i Radiologia, Sessions dels Servei de Malalties Infeccioses (2 setmanals), Reunions trimestrals de la Comissió de Tuberculosi dels Hospital de l'Àrea Barcelona Sud, i reunions dels investigadors de la Unitat d'Investigació de Tuberculosi de Barcelona.

Avaluació

1. Presència i grau de participació en les activitats assistencials, docents i de recerca: 50%
2. Valoració de les competències adquirides: 50%.

Fons d'informació bàsica

Material que es proporcionarà.

1. Guía de la tuberculosis para médicos especialistas 2003. José A. Caminero Luna, Unión Internacional Contra la Tuberculosis y Enfermedades Respiratorias (UICTER).
2. Grupo de trabajo de la Guía de Práctica Clínica sobre el Diagnóstico, el Tratamiento y la Prevención de la Tuberculosis. Centro Cochrane Iberoamericano, coordinador. Guía de Práctica Clínica sobre el Diagnóstico, el Tratamiento y la Prevención de la Tuberculosis. Plan de Calidad para el Sistema Nacional de Salud del Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad. Agència d'Informació, Avaluació i Qualitat en Salut (AIAQS) de Catalunya; 2009. Guías de Práctica Clínica en el SNS: AATRM Nº 2007/26.

Bibliografia rellevant i altres fonts d'informació.

1. Targeted tuberculin testing and treatment of latent tuberculosis infection. *Am J Respir Crit Care Med* 2000;161:S221-S247.
2. Centers for Disease Control and Prevention. Treatment of tuberculosis. American Thoracic Society, CDC, and the Infectious Diseases Society of America. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep* 2003;52(RR11): 1-77.
3. Saukkonen JJ, Cohn DL, Jasmer RM, et al. An Official ATS Statement: Hepatotoxicity of Antituberculosis Therapy. *Am J Respir Crit Care Med* 2006;174:935-52.
4. Centers for Disease Control and Prevention. Updated Guidelines for Using Interferon Gamma Release Assays to Detect *Mycobacterium tuberculosis* Infection — United States, 2010. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep* 2010;59(RR5):1-26.
5. Gonzalez J, García JM, Anibarro, et al. Documento de consenso sobre diagnóstico, tratamiento y prevención de la tuberculosis. *Enferm Infecc Microbiol Clin* 2010;28(5):297.e1–297.e20.
6. Centers for Disease Control and Prevention (<http://www.cdc.gov/tb/>).
7. International Union Against Tuberculosis and Lung Diseases (<http://www.theunion.org/>).
8. World Health Organization (<http://www.who.int/topics/tuberculosis/en/>).